

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	10 kor.
Negyedévre	4 " "
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 kor.
Negyedévre	4 " "
Vadókra postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 " "

TISZANTUL

POLITIKAI NAPILAP

Meglepetés minden nap a hotél és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag a közérdeknek
vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes számok ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 4.

Gyűrűdugdosás.

Nagy bölcsesség rejlik ama természeti törvényben, hogy a végletek találkoznak.

Az országgyűlésen is rendesen akkorra ér véget a szokásos vita, a mikorra a közönség türelme véget ér. Mikor már meguntuk a sok fölösleges beszédet olvasni, akkor egyszerre örömmel vesszük a mindennél szebben hangzó hirt:

A feliratkozott szónokok letöröltették magukat.

És akkor az jut eszünkbe, miért nem töröltették le magukat a többi szónokok is, a kik beszélték, még pedig beszédjeik előtt?

*

Az idej indennity-vita nagyban eltért az eddigiektől.

Eddig u. i. az volt a szokás, hogy az ellenzék támadta a kormányt, a kormányt pedig védte a pártja. Abból indultak ki, hogy az indennity a bizalom kérdésével áll szoros kapcsolatban, tehát a bizalom és a bizalmatlanság alapján kell megoldani. E jelszavak alatt küzdtek egymással az ellentétes táborok s ennek a harcnak lett központja a kormány.

Az idén nemcsak a felirati vitánál, az indennitynél is nem a kormány, hanem egy kicsiny, de erős ellenzéki párt, a néppárt állott a harcok közepében.

Ő ellene vonultak fel a liberális szónokok, őt támadta a kormánypárt, kezdve

Szell Kálmánon le egészen Ivánka Oszkárig és Vázsonyi Vilmosig; neki kellett a legtöbb szónokot csatarendbe vezetnie s a legtöbb golyó ellen védekeznie.

És a néppárt megállotta ezt a harcot keményen. Nem kapta el fejét a repülő golyók elől, hanem röptében kapkodta el a nekiszánt golyókat s visszaküldte azokat ellenfeleinek. Hanem hogy mi haszna volt az országnak ebből a haragszomrád játkból? Az még egyelőre titok marad.

A függetlenségi párt nem a liberálisokkal hadakozott, hanem egy »alappal«, a hatvanhetes alappal. Ez a harc olyan régi, mint a függetlenségi párt s el is fogja kíséni ezt a pártot egész élete folyamán. Nem lesz a harcnak vége talán soha. Nem pedig egyszerűen azért, mert könnyű és veszélytelen dolog olyan ellenféllel verekedni, a kivel nem állunk szemtől szembe soha.

A Kossuth-pártnak óriási mulasztása, hogy nem igyekszik a gyűlölt 67-es alapot megtámadni ott, a hol ereje fekszik: a közös kormányzatnál, a delegációkban. Ocskay brigadéros, mikor a németen akart ütni, Bécs előtt kereste fel s a felgyújtott császári nyaralók fénye mellett riasztotta meg a bécsieket. Kossuth Ferenc brigadéros pedig azt várja, sziveskedjék idehozni a hátát az ellenfél, majd megmutatjuk akkor, micsoda karakán gasconei legények vagyunk mi!

Addig pedig ütjük hatalmasan az »alapot« s csodálkozunk, hogy a püfölés hatása csak porfelhőben nyilvánul. Hát ha az üres földet ütjük, nem is lehet más eredményt várni.

S ez az üres harc talán használt valamit az országnak? Még csak szép, még csak új sem volt, a mit pedig a néppárt önérzetesen mondhat el a maga küzdelméről.

A szabadelvű párt ezzel szemben nem igen hadakozott. Békén ült házi csendjében a Szell-féle papucs alatt s az idilli állapot tanuságául egy csendes játékot játszott boldog házi körében: a gyűrűdugdosást.

Ugy megy ez a játék, hogy körbe felállanak fiúk és lányok vegyesen, egyet kipécéznék a középre, a többiek pedig egy gyűrűt adnak egymásnak kézről-kézre. A kipécézett középső ur vagy urhölgy aztán addig nem szabadul a középről, míg meg nem találta, kinél van a vándorló gyűrű?

Oly szép játék ez ifju urak és hölgyek számára!

A liberális párt a saját jegygyűrűjét dugdosta el játékközben: az u. n. *új rendszert*, mely egy párrá tette a volt Bánffy-pártot a volt Apponyi-párttal. Hiába kérdezték tőle: hol a gyűrű, az új rendszer? Szólt Szell Kálmán: Itt van, itten! De mikor előmutatását kérték, bizony kiderült, hogy sehol sincsen! Eltűnt, mint a regubeli csodaszarvas, miután becsalogatta Hunort és Magyarat a Meotis-tó pocsolyái közé.

Az aztán megint könnyű kérdés, mennyit használt ez az országnak? Semmit, a mint hogy az egész indennity-vita nem más, mint szónoki próbálkozások és sikerek váltakozása.

Mégis, ha nagyító üveggel keresünk

A „TISZANTUL“ TARCZÁJA.

A helyettes ur.

(Angolnovella.)

Írta: Barry Pain.

Mathew Elder, az ujság kiadója egy félóra eltávozott a szobából, így tehát ideiglenesen titkára, mister Graham Champnies helyettesítette őt hivatalában. Főnökének távolléte alatt, a mi bizony elég sűrűen megesett, mindig a titkára hárult ez a feladat s a változás sohasem vált hátrányára a folyó ügyeknek, sőt ellenkezőleg még javára szolgált, mert ez a két ember a legpompásabban kiegészítette egymást.

Champniesben nagy dicsvágy, intelligencia és megbízhatóság lakozott, de makacs ember volt. Elder ellenben tetőtől-talpig csupa szellem, de hanyag és lustálkodó természet volt. Minden közös vállalatuknak tehát Elder volt a lelke, Champnies pedig a végrehajtó kar a munkában.

A szolgálta csak az imént lépett be a szerkesztőségi szobába kezében egy ívvel, melynek rovatait helyi szokás szerint a látogató — jelen esetben egy szoknyás fajta — a ki a szerkesztőség valamely tagjával akart volt beszélni, töltött ki sorjában. A szolgálta csak annyit mondott, hogy egy urinő, miss Cinthia

Page, foglalkozására nézve magánzó, óhajt beszélni négyszem közt a főszerkesztő urral.

— Vezesse őt be — szólt Champnies ki már jól ismerte a nevet s nagyon kíváncsi volt a személyre is.

Igen nagy és örvendetes volt a meglepetése, a midőn pár perc múlva egy fiatal, bájos nő állt előtte halvány és érdekes vonásokkal. De a látogató szelid, ragyogó és hosszú bársony pillákkal árnyékolt szeméi is érdeklődve tapadtak a titkára.

Champniest egészen elragadta a látvány s ebben a szempillantásban nem volt forróbb óhajta annál mint hogy vajha úgy hozná a sors, hogy máskülönben szeretett főnökét ezuttal valami közbejött véletlen útjában feltartóztassa, hogy egyhamar ne térne vissza a hivatalba. Azt is elhatározta rögtönösen magában, hogy bájos vendégének összes kívánságát a legelőzékenyebben teljesíteni fogja.

— A főszerkesztő urral van szerencsém beszélni? — kérde miss Page egy kissé habozva s elfogult hangon.

— Főnököm e perczen nincs id haza, de én fel vagyok hatalmazva arra, hogy helyette bármi ügyben intézkedjem.

— Csakugyan! szólt a látogató, de látszott, hogy a még mindig ingadozik.

— Biztosíthatom Kedves Nagysádat, hogy teljes és korlátlan megbatalmazásom mindenre, így tehát minden kívánságát teljesíthetem. Ha

netalán valami javaslata vagy ajánlata volna, ugy . . .

— Ellenkezőleg, ép azért jöttem ide, hogy választ adjak főnökének egy ajánlatára, melyet nekem tett volt.

— Jól van kérem, ebben az ügyben is teljesen a rendelkezésére állok. Egy árva szót kérek csupán, hogy tudjam, miről van szó. Megjegyzem még, hogy máskülönben minden csiribiri ügybe be vagyok avatva, mégis kénytelen vagyok megvallani, hogy a jelen esetben nem vagyok eléggé tisztában azzal, hogy . . .

A hölgy arcán titkos, jókedvű mosoly ömlött el.

— Már megengedjen, de én mégis kétségbe vonom azt, hogy ebben a dologban is teljesen egy nézetem lennének a főnökével s hogy önnek az én általam adandó felvilágosítások után is kedve lenne abban intézkedni.

— Ohó, mister Eldernek nincs más dolga, mint hogy parancsoljon, nekem pedig, hogy engedelmeskedjem. Egyébiránt amint észreveszem, a kisasszonynak nem valami hízogó véleménynyel méltóztatik lenni én felőlem . . .

— Miért ne? Sokszor van eset arra, hogy két ember, bármennyire egyeznek is a gondolkozásuk, nem tud dűlőre jutni egymással valami felett, ebben az esetben pedig . . .

— Bocsaát Nagysád ép ebben az esetben nem valószínű ez az okoskodás. Mind a ketten ismerjük a lap célját és irányát, ugy-szintén olvasóink izlését is. Előbbi tett meg-

eredményt, valamit örömmel fedezünk fel a szabadelvű pártban. Megtudtuk, hogy a híres jegygyűrűvel, az *új rendszerral* nem mernek előállni, vagy mert közönséges pakfon, vagy pedig mert egyszerűen nem léteznek.

Ez az, a mikor még a semmi is valami.
Dr. K. A.

A margittai mandátum.

Országszerte nagy port vert fel az általános választások után *Orley* Kálmánnak az a szétlépett levele, a melyben pár ezer koronát kér *Beöthy* László főispántól választási célokra. Ez a levél az ellenzék kezébe került s ez alapon kérték is a választás megsemmisítését.

Az »Egyetértés« most az alábbiakat hozza: »A B. N. közli a következőket: Tudvalevően a margittai választás ellen, melynél október 2-án *Orley* Kálmán szabadelvű párti jelölt kapott többséget, a kerület függetlenségi pártja, melynek Szatmári Mór hírlapíró-társunk volt a jelöltje, petíciót adott be a kuriához. Mint most Nagyváradról írják, a megyei körökben a legélelőbb érdeklődéssel kísérik ezt az ügyet s az érdeklődés annál inkább fokozódik, minél jobban közeledik december 13-ika, mely napra a petíció első tárgyalását a kuria kinttette. Egyébiránt már azzal az eshetőséggel is foglalkoznak a vármegyei körök, hogy a margittai választást megsemmisíthetik s erre az esetre már új szabadelvűpárti jelöltek is emlegetnek. A többi közt szó van *Beöthy* Pál cséffai főszolgabíróról, néhai *Beöthy* Algon fiáról.

A B. N. e közleményéből is kitűnik az, a miről nekünk már hetekkel ezelőtt volt tudomásunk, hogy a biharmegyei szabadelvű párti intéző körök körülbelül megbarátkoztak a margittai mandátum megsemmisítésének gondolatával. Sőt ezek a körök rossz néven veszik *Orley* Kálmántól, hogy le nem mondott, mert attól tartanak, hogy a petíció kuriai tárgyalása kellemetlenségeket okozhat *Beöthy* László főispánnak is, a kihez tudvalevően *Orley* ismeretes levelét intézte volt.

A kínai kérdés.

A kínai császárné megint elhalasztotta Pekingbe való visszatérését és Csing hercegerről azzal értesítette a követeket, hogy az elhalasztást a császárné kimerültsége tette

szükségessé. Az udvar fogadására való előkészületek azért nagyban folynak Pekingben. A palotákat, templomokat és középületeket újra befestették és bearányozták. A császár és az özvegy császárné a szentváros főkapuján fog bevonulni, a többiek a mellékkapun. Az uton mandzsu zászlósorok fognak sorfalat állani. Pekingben a helyzet nagyon javult. Az idegen parancsnokok szigorú fegyelem alatt tartják embereiket, az idegeneket megsértő kínaiakat pedig szigorúan büntetik. A kínai lakosság, a mely a kínai hivatalnokoknak egy intésére engedelmessé válik, nem tanúsít ellenséges magatartást az idegenek iránt. A városban és környéken nyugalom van, kivéve azokat a helyeket, a hol rablók vannak. A főbb kínai hivatalnokok nagyon igyekeznek a diplomatákkal érintkezni. Az özvegy császárné rendeletet bocsátott ki, a melyben szabályozza a tanítást azokban az iskolákban, a melyekben idegen tudományokat fognak tanítani. A kínai keresztények ellen elkövetett erőszakosságokért és az általános kártérítésbe bele nem foglalt vagyronrongálásokért járó kártérítések tárgyában a tárgyalások befejeződtek. Az ezeken a címen fizetendő kártérítést 5 millió taelben állapították meg, a mely összegből 3 millió Csilitartományra jut. A kínai kormány és az idegen követek között az új tarifa szerint fizetendő vámok tekintetében különféle kérdések merültek fel, mert Robert Hart politikája arra irányul, hogy ilyen kérdések eldöntésénél lehetőleg figyelembe kell venni az importőrök érdekeit.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 4.

Dániel Gábor elnököl.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után több kisebb jelentés tétetett.

Ezután felolvasták az interpellációs könyvet, a mely szerint *Bartha* Ödön interpellációt intéz az igazságügyminiszterhez, a kuriának a választások érvényessége feletti bíraskodása tárgyában.

Következik a napirend, az indemnity tárgyalása.

Az indemnity.

Csávolszky Lajos: Azon indokok, a melyeket *Komjáthy* t. képviselőtársam itt felsorolt, bőségesen elegendők arra, hogy ettől a kormánytól minden bizalmunkat megtagadjuk. Ma a közgazdasági kérdések foglalkoztatják egész

Európát és szerintem jó és helyes kereskedelmi és vámpolitikát csak állami önállósággal bíró, teljesen független és szabad ország követhet. Önálló szabad rendelkezési jog nélkül nincsen jó és helyes vámpolitika.

Hosszan foglalkozik a kereskedelmi szerződések nagy gazdasági érdekeivel és szerinte Magyarország elhanyagolt érdekeit szem előtt kell tartani. A Reichsrathban elhangzott beszédek éle Magyarország ellen irányul és nagyon szomorú, hogy *Szell* Kálmán Körber gyanúsító, rágalmozó és alaptalan beszédére nem talál módot és alkalmat, hogy azt visszautasítsa volna.

A választások alatt szerzett ugyan többséget a kormányelnök, de ezt a többséget nem arra használja fel, hogy az ország érdekeit védelmezze, hanem arra, hogy politikai és gazdasági téren teljesen alárendeljen bennünket Ausztriának. A német vámtarifa valóságos arculcsapása gazdasági helyzetünk javítását célzó törekvéseinknek. Mezőgazdasági termékeink a szerződésben foglalt pontozatok szerint nekünk nem válnak hasznunkra, nekünk nem szereznek pénzt, de igenis gazdagítják Ausztriát. A közvélemény Ausztriában hangosabban nyilatkozik meg, mint nálunk. Itt a kormányelnök többséggel tehet azt, amit akar. Ez az akarat azonban nincs összhangban a nemzet akaratával és közhangulatával. Rendszerváltozással szeretnék kérkedni a kormánypárt pádsoraiban. A köznyelvforgatás korszakában erről szólni se lehet. A bizalmat nem szavazza meg.

Demokrata szűzbeszéd.

Vázsonyi Vilmos: Rendszerváltozást csak azok említenek, a kiknek az érdeke ezt követeli. Hogy keletkeznek ez országban új rendszer, midőn politikai életünk csupán fuzióból, beolvadásból áll. Hogyan keletkeznek új rendszer, midőn az alkotmányos ellenzék rendszeren a kibékülést követi.

Fejlesztések, pótlások nem teremtenek új rendszert. Hogy a miniszteri székeken ó-szabadelvűek, vagy új-szabadelvűek üneek, — ez nem új rendszer. Ha az *osztály-uralom* változatlanul fennmarad, akkor hiába beszélnek rendszerváltozásról. Pedig 67 óta osztályuralom van.

Miben jobb a mai kormány a réginél? A választási szabadságra meg volt a kormányban a szándék, bár az alsóbb közegekben nem volt az meg s ez mutatja a kormány első gyengeségét. (Ugy van! a szélsőbalon.) Intézmények kellenek, nem központozított erkölcs.

Mit tett ez a kormány? A trónörökös házassága bizonyítja, hogy törvénykönyvünkbe becsempésztek az *Isten kegyelméből* való királyságot, a *népkirály* helyett. Verbőczy

jegyzésem különben nem erre vonatkozik. Nekem az fáj, hogy úgy látom, mikép Nagysádnak sokkal kevesebb gyönyört okoz velem érintkezni, mint *Elder* urral, ámbár én is csak úgy ismerem és bámulom Nagysád műveit, mint ő.

— Hogyan, Ön azt hiszi, hogy irka-firkaim jók?

— Azt; sőt hogy nagyon is jók, kitűnők.

— Igazat beszél Ön most?

— Hogy a tiszta igazságot mondjam Nagysád, a mi azt illeti némi apró kifogásokat ugyan lehet tenni ellenük, itt-ott megtéved a tolla, de csak ha a heve magával ragadja; máskülönben azonban Nagysád igen érdekes író egyéniség s a mi a fő, szerfelett eredeti.

— Mindenesetre — erősítette a vendég — különben ide sem jöttem volna magukhoz.

— Ez egy kissé titokzatosan hangzik. Talán csak úgy érthetem meg a szavait, ha *Elder* ur ajánlatát megtudom. Talán meg akarja jelenteni egyik-másik dolgozatát Nagysáduak a lapjában!

— Oh nem! Dehogy!

— Akkor mit akar hát?

— Higye meg nekem . . . de nem! Nem szólok semmit se.

— Jó, akkor hát nem végeztünk semmit. *Elder* ur jelenleg nincs idehaza; sziveskedjék kérem más alkalommal ide fáradni. Még egyet. Meg van kegyed győződve a felől, hogy ebben a tárgyban én *Elder* urral nem vagyok egy nézetben.

— Biztosan tudom, hogy más nézetben vannak.

— S persze azt nem tételezi fel rólam, hogy annyi sütni valóm legyen, miszerint ezt az ügyet elbírálhassam!

— Dehogy is nem! Lehet, hogy Önnek még több esze van, mint neki. No de itt az ideje, hogy tovább álljak.

E szavak után felkelt s mélyen elpirulva s csakugy futtában köszönve kisetett a szobából.

Tíz perc sem telt bele, hogy ez az eset lejátszódott, *Elder*, a főnök, egy vidám kinézésű, kopasz fejű, idős ur haza érkezett a sétájából.

— No Bill fiam, rendben van minden idehaza?

Szólt oda titkárához, mert kedve volt mindenkit más néven szólítani, mint a milyet az a keresztelekerek kapott.

— Nem mondhatnám — felelé *Champnies* még mindig izgatottan az előbbi párbeszéd következtében.

— Levelet kaptunk egy urtól, hogy ha nem kerítünk sort a munkájára, ő tovább nem vár.

— Azt hiszem, ezt ön is elintézhette volna.

— Nem, jobb ha *Elder* ur maga bonyolítja le az ügyeit. Nézze kérem, az a fiatal hölgy is Önnel akart beszélni. Velem szóba se akart állani.

Elder egy futó pillantást vetett a bejelentő lapra s hangos kiáltással egy székbe rogyott.

— Rettenetes egy história Bill fiam! Rettenetes! Hidd meg én nekem. Mindennek az én buta lelkesedésem az oka olyan dolgok iránt, a mikbe az orromat sem kellene bele ütönni. Azután pedig ez a nyomorult emlékező tehetőségem. De hallja az esetet. Körülbelül egy esztendeje, hogy ezzel a lánynyal a társaságban találkoztam. A kutya sem törődött azelőtt ennek a nőnek a szarkalábjával, mikor egyszer a kezembe akadt az egyik elbeszélése. Engem egészen elragadott az apróság. Nem bírtam a lelkesedésemmel. Ugy véltem, hogy a század legnagyobb íróját, egy igazi lángész fedeztem fel. Levelet írtam az írónőnek, melyben leplezetlenül kifejeztem elragadtatásomat műveinek nagyszerűsége felett s hogy lelkesedésem őszinteségét hebizonyítsam előtte, megkértem a kezét is hozzá. Bizonyára azért kerestett most fel, hogy ezen ajánlatomra válaszoljon. Persze, hogy nem szeret és nem akar a feleségem lenni. Alaposan meggondolva a dolgot, magam is azt hiszem, jobb nekem a régi-ben maradni. Nagyon megszoktam már az agglégény életet. Mindazonáltal sajnálom, hogy a találkozást ő kelmével elszalasztottam; nagyon sajnálom. Hogyne! Mit gondol majd felőlem ez a nő?

— Az ám — válaszolt *Champnies* mélyen elgondolkozva. — Nagyon bánthatja a dolog.

— Kétségkívül — felelé *Elder* kényesen. *Champnies* szóltanul ült helyén, bambán meresztve szemét az író asztalra. Page kisasz-

népe sohasem írta volna azt, hogy magyar leány ne lehessen méltó, hogy király felesége legyen. (Ugy van! a szélsőbalon.) Diadala a kormánynak a kvótaemelést és a felekezeti villongás.

Az egyetemen se tudja megfékezni a villongást. Ez az ifjuság torz-nacionalizmusa. Bánffy e jezsuitizmussal 48 óra alatt végzett volna. (Nevetés a néppárton.) A néppártot a — szabadelvű párt hozta létre. Hiába veszekedik most vele. Amott ülnek a magyar R'Alliárdók, a magyar mágnások.

Egy hang a néppárton: Kik azok?

Vázsonyi: A néppárt veszítette el őket!

Forster: Semmit se veszítettünk.

Vázsonyi: A szabadelvű párt soraiban vannak a merkantilisták, az agráriusok, a szabadelvű demokraták, akik bizonyára azért nevezik magukat szabadelvű demokratáknak, hogy megkülönböztessék magukat azoktól, akik — **demokraták.** (Derűtség az egész házban.)

Szóval sokféle színben ragyog a szabadelvű párt. A sokféle szín nem Deák szellemére vall, mint Széll Kálmán mondja. Deáknak csak egyféle színe volt. Ez a kormányelnök speciális színe. Azt mondják a töredékpártok: Bent maradunk a pártban, mert a kormányelnök egy kissé merkantilista, egy kissé agrárius, egy kissé demokrata is — hisz megjelent egy demokrata-gyűlésen is — sőt kissé szociálista is — hisz elismerte, hogy a szociálisták is emberek.

Fapp Zoltán: Az nem baj, egyesítsen mindent.

Wittmann János: Hát mi legyen, kizárólag zsidó. (Derűtség.)

Vázsonyi Vilmos: Azt mondtam, hogy nincs rendszerváltozás, mert nincs társadalmi változás. Igazolni fogom, hogy osztályuralom áll fenn Magyarországon. Alig van hét, hogy a hivatalos lapban egy új nemessel ne találkozzunk.

Szentiványi Árpád: Ont nem fogják nemessé tenni.

Vázsonyi: Nem is kérek belőle.

Szűllő Géza: A nemességről ne beszéljen.

Vázsonyi Vilmos: Ugyan kérem lehetetlen Szűllő urnak felelni, mert a karzat előtt beszélni és kívágni a méltó feleletet, nagyon nehéz. (Derűtség.)

Vázsonyi Vilmos: T. Ház. Nem a történelmi nemességet támadtam, félreértettek, főbbet mondok, tisztelettel állok meg minden rom előtt, a mely a középkorból származik. Az új nemesség azonban nem egyéb, mint a parvenü által szabott áron megcsinált rom bemutatása a vendégeknek.

szonynak mégis csak igaza van — gondolá. Ebben a kérdésben a gondolkozásom csakugyan nem egyezik, nem vág össze a főnökömmel.

— Kedves Bill — érte meg szépen titkárját Elder ur — vállalja el, legyen olyan jó az én helyettesítésemért ebben a kérdésben s írjon ennek a leánynak olyan levelet, a melyet jónak lát, egészen a saját tetszése szerint, vagy telegrafáljon neki, vagy élő szóval adja meg a választ. Csak szabadítson meg valahogy ettől a kellemetlen teheről.

Champniesnek főnöke ügyében tett fardozásait fényes siker koronázta a menyiben egy női lapban, melynek csupa női munkatársai voltak s a Theas-kanna nevet viselte, kis idő múlva a következő hirdetés volt olvasható: »Örömmel ujságoljuk kedves olvasóinknak, hogy egyik legjelesebb író társunk, Miss Cinthia Page nemsokára magára veszi hymen rózsalánczait. Élete párja és jövő sorsának intézője Champnies Gr ur egy fiatal hirlapíró, kire a legszebb jövő várakozik. Fogadják mindketten legszive-ebb jó kívánatainkat, kik mindig díszére váltak annak a munkakörnek, melyet betöltöttek. Találják fel a legteljesebb boldogságot a földön, melyet a sors ilyen ritka embereknek jutalmul osztogat.«

Vázsonyi: A szabadelvű párt mai uralmát másnak, mint osztályuralomnak nem nevezheti. Hisz a választói jogot se akarja kiterjeszteni, pedig a reakzionáriusnak nevezett néppárt is ki akarja azt terjeszteni. Ez valóságos **nép-iszony.**

Angliával szereljük magunkat összehasonlítani. Angliában folyton kiterjesztették a választói jogot. Az autonóm-jogokat kell kiterjeszteni, nem a régiakat is lerombolni.

Ma reggel az asztalán talált egy levelet, vidékről kapta, egy vasuti tisztól, aki panaszkodik, hogy Budapestre gyűlésük volt összehívva, de az üzletvezetőség nem adott szabadságot. A nevet nem olvasom fel.

Forster: A régi nevet!

Vázsonyi: Budapestu bizalmas uton tiltották el a tisztviselőket e gyűléstől. Ez a kormány **gyülekezési szabadsága.**

Ezútan a **deres-törvényről** beszél, a hitbizományok ellen.

Buzáth: Beszéljen a börszéről, az uzso-ráról.

Vázsonyi: En mindenféle uzso-rát megvetek, de leginkább a földuzso-rát. (Tetszés a szélsőbalon.)

Egy hang a balközépen: Jobban ké-szüljön.

Vázsonyi: Arról beszél, hogy a népnek földet kell adni. Parcellázni kell a nagybirtokokat. Kikel a kartellek ellen, melyet itt két miniszter is megvédett. Ez perverz-szociálistus.

Buzáth: Ezt teszik a zsidók.

Vázsonyi: Nekem mindegy, én nem kérdem ki teszi. En a kartellek ellen erős megtorlást kérek. (Tetszés a szélsőbalon.)

Keresse a kormányelnök az összekapcsolást a néppel, melyet az egyházpolitika idején megtudott találni. A miniszterelnök nagyra van azzal, hogy Fiumét, a corpus separatum-ot sikerült rendbe hozni. Mi ez a mi igazi corpus separatumunkhoz képest, mely két millió magyarból áll. Ezt a corpus separatumot, a magyar népet mentse meg, — akkor elismerem szabadelvűnek, de addig nem szavazom meg az indemnitást. (Taps a szélsőbalon.)

Széll Kálmán beszéde.

Széll Kálmán miniszterelnök: Figyelmezteti Vázsonyit, hogy véleményével tartózkodónak kell lenni, mert objektivitása rovására esik. Véleménye tele van tulzással. (Ugy van! a balközépen.) Hol van az osztályuralom? Nincs ember az országban, ki a törvény előtt ne volna egyenlő. (Tetszés a jobbon.) Mivel motiválja ezt Vázsonyi? Azt mondja: nemesi címeket osztogatnak. Szivemből beszél. En is a mai kor helytelenségének tartom ezt. (Helyeslés a balon.)

De hát ez egész világon emberi gyöngeség. Amerikában különösen. Azért senki se mondja osztályuralomnak.

Rá nem lehet mondani, hogy a választói jogot korlátozná. O volt az, aki az adóhátralékok okozta korlátokat megszüntette s 25%-kal kiterjesztette a választói jogokat. Az **általános választói jog** ma sötétben való ugrás. Ezt ma is mondja. Aki ma ezt akarja, az a magyar-nak ellensége. (Taps a jobbon.) Aki a következményekért felelős, jobban meggondolja, hogy ily katedrális fejtegetések után induljon, a magyar állam fejlődésének rovására.

Kossuth Lajosra hivatkozik Vázsonyi. Hát Kossuth az általános szavazati jogot hozta be? (Zaj a szélsőbalon.)

Visontai: Ne menjünk vissza, hanem előre!

Széll: En sem megyek vissza, én is fejleszteni akarok. Vázsonyi a sajtószabadságról is panaszkodik. No hát ez a legigaztalanabb vád. Engem is a budapesti s vidéki lapok oly érzékenyen sujtottak becstületben, hogy sokszor egészen elkésérítettek, még se tettem semmit. Hogy lehet tehát a sajtószabadság korlátozása miatt panaszkodni. (Helyeslés a jobbon.)

A hitbizományok dolgában semmi se vehető a kormány szemére. Ez a kormány volt az első, a ki kimondta, hogy síkföldön majoratust nem lehet alapítani. Vázsonyi állítása tehát frázis. (Tetszés a jobbon.)

A mi azokat a gazdasági reformokat illeti, Vázsonyi itt igaztalan. Felejtí, hogy azok a munkások érdekében hozattak.

Azt is mondta, hogy én és a kormány nem vagyok szabadelvű. En annak vallom magam s állítom, hogy mióta itt ülök, még nem tettem semmit — — (Igaz! — a balközépen. Derűtség. Taps a szélsőbalon) ami ellenkeznék a szabadelvűséggel. Sikerült neki a választási visszaéléseket — 30 évre visszanyúlólag redukálni. A mi a **népkirályságot** illeti, arra azt feleli, hogy ő alkotmányos, törvényes, koronás királyt ismer a magyar közjog értelmében s nem nép- vagy isten-királyságot. (Ugy van! a jobbon.) A trónörökös házasságának tárgyalásánál is helyesen járt el.

A felekezeti villongásokat a kormány mindig megelőzte. Ezeket a néppárt szítja. Az se áll, hogy a szabadelvű pártban annyiféle párt van. Vannak egyes **nüanszok**, de úgy összeforrott a párt, hogy még ha kiválnék is belőle egyes rész, megmarad a törzs. Hiába mondja Vázsonyi, hogy mögötte **Noé bárkája** hajózik, mert pártja az ő programja keresztül vitelére egyesült. Ettől a szabadelvű programtól nem is fog eltérni. Kijelentésközlésben, hogy ő radikális sohasem lesz. (Tetszés a jobbon.)

Ezután Csávolszky Lajosnak felel arra a vádjára, hogy az ország nincs tájékozva a gazdasági kérdéseken. A tarifátárgyalásokról nem lehet tájékoztatást közölni.

Komjáthy nem az ország igazi állapotát festette, hanem karikatúrát.

Széll Kálmán beszéde után a **főiratot** általánosságban megszavazták.

Interpelláció.

Ulás végén **Barta** Odön interpellációt terjesztett elő a kuriai bírások ügyében:

Köztudomásu ugyanis, hogy a magyar kir. kuriának a képviselőválasztások érvényessége feletti bírások céljából alakított két tanácsa előzetes megállapodása értelmében ő Felsége a **király nevében** ítél. Minthogy pedig az 1899-ik évi XV. t.-cz. szelleme és rendelkezése szerint a kuria nem a királyi felség jogán gyakorolja a bíraskodást, hanem a képviselőház jogán, mely saját jogát meghatározott időre s meghatározott korlátolással a magyar kir. kuriára ideiglenesen átruházta. A kuria azon tényével, hogy ítéleteit ő Felsége a király nevében hozza, ellentétbe helyezkedik ugy az 1849. XV. t.-cz. valamint az 1791: VII. és 1484: V. t.-cz. szellemével is.

Kérdem:

Szándékozik-e a t. igazságügyminiszter ur megfelelő novelláris törvényalkotás által a hiteles törvénymagyarázatot akként eszközölni, hogy az említett és közjognak sarkalatos alapelveivel ellentétben álló ítélkezési mód megszüntessék.

Barta Odön interpellációja után, melyet **Flósz** igazságügyminiszter válasz nélkül hagyott, elnök az ülést berekesztette.

Ma a főirat részleteit fogja tárgyalni a Ház.

UJDONSAGOK

Készülődések a városatyaválasztásra.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsági tagjai tegnap d. u. pár perczig tartó rendkívüli közgyűlésre jöttek össze. Azaz csak össze voltak hívva, mert alig jelent meg 10—12 bizottsági tag.

Egyetlen tárgya volt a városatyák választási határidejének kitűzése és a választási elnökök kiküldése.

Beöthy László dr. főispán elnökölt; jelen voltak:

Dr. Baróthy Akos, Guttman József, Hlatky Endre, Kaczián Károly, Mezey Mihály, Palotay

László, Schöpflin Agoston, Beezkay Lajos, Daday József, dr. Hoványi Géza, dr. Sarkadi Lajos, Széles Lajos, dr. Vucskics Gyula, Gábel Jakab, dr. Kurländer Ede, dr. Moskovits József, Aufricht Mór, Balogh Döme, Hann Lajos, Papp György, Plesz Aron, Rimler Károly, Lukáts Odón, Gerő Armin, Komlóssy József, Bordé Ferencz, Dús László, Tóth Márton.

Elnöklő főispán felolvastatta az igazoló választmány átiratát, amely szerint, a folyó év végével a törvényhatóságból kilépő vagy időközben meghalt bizottsági tagok helyeinek betöltésére intézkedést kér.

Rimler Károly általános helyeslés között javasolta, hogy a városatyák választását **december hó 15-ikére**, vasárnapra tűzzék ki. Választási elnökök: Várad-Olasziban: **Frankó Endrét**, Várad-Ujvárosban: **Mesey Mihályt** és Váralja-Velenczén: **Reismann Mór** küldték ki.

Hlatky Endre megjegyezte, hogy **Frankó Endre** kinyilatkoztatta, miként semmi körülmények között sem fogadja el a választási elnökséget.

Elnöklő főispán hivatkozott arra, hogy a polgármester-helyettes joga az elnök visszalépése esetében helyettesről a többi szükséges intézkedésekről gondoskodni.

Egyéb tárgya nem volt a közgyűlésnek.

Az olasz szabadelvű párt jelölése.

A szabadelvű párt olasz tagjai tegnap délután a Széchenyi-szálloda egyik szobájában népes értekezletet tartottak **Hlatky Endre** pártelnök vezetése alatt.

Elnök előterjesztette, hogy a szűkebb bizottság a Várad-Olasziban megüresedő bizottsági tag helyekre a következőket jelölje a párt részéről:

Dr. Bozóky Alajos,	dr. Hoványi Gyula,
Palotay László,	Sipos Orbán,
Schöpflin Agoston,	Papp Miklós,
dr. Várady Zsigmond,	Serdült Bálint,
dr. Károly Irén,	Rutter Emil,
Szmazsenka Ernő,	dr. Hoványi Géza,
Millye Gyula,	Óváry Lajos,
	Nozáký Rudolf.

A nagybizottság ezen névsort egyhangulag, vita nélkül elfogadta.

A választásnál a szabadelvű párt részéről **K. Nagy Endre** és **dr. Baróthy Akos** kérték fel bizalmi férfiakul.

Kijelentette az elnök, hogy a bizottság most már a választásokig permanenciában lesz s kérte a nagybizottság tagjait, hogy buzgón működjenek a párt jelöltjeinek érdekében s minél többet jelenjenek meg a párt-irodában naponként 5—7 óráig (Korona-utca, Guttmann-ház.)

Az év végével Várad-Olasziban a következő bizottsági tagoknak jár le a megbízásuk:

Dr. Bozóky Alajos,	Dr. Baróthy Akos,
Guttmann József,	Palotay László,
Dr. Hoványi Gyula,	Papp Miklós,
Miskolczi Barnabás,	Serdült Bálint,
Schöpflin Agoston,	Szokoló Tamás,
Dr. Várady Zsigmond,	Sipos Orbán,

meghaltak: **dr. Grósz Albert**, **Kékus Vidor** és **dr. Sipos Arpád**.

Guttmann József és **Miskolczi Barnabás** a virilisek közzé is fel vannak véve.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 krért. Más időkben 50 kr.

A jogászok hangversenye.

— Szacsvey-szoboralap javára. —

Jogászaink szép és hazafias törekvése, hogy a közönségnek való kedveskedés és élvezet nyújtás révén a kegyelet és hála adójának is eleget tegyenek, — a **Szacsvey-szoboralap** javára rendezett hangversenynyel a legszebb reményekkel biztat.

A közönség körében nagy az érdeklődés, úgy hogy mindig újabb és újabb meghívó iránti keresések érkeznek az elnökséghez. A siker erkölcsi oldala tekintetében is igyekeznek maguknak elismerést szerezni, tanuskodik az alábbi műsor, de hogy az anyagi siker is biztosítva legyen, erre nézve a következő kérelem közlésére kérték fel lapunkat:

Felhívás és kérelem Nagyvárad város közönségéhez. A nagyvárad kir. kath. jogakadémia polgársága elhatározta, hogy egy nagyobb szabású ünnepélyt rendez, a melynek **összes tiszta jövedelmét a felállítandó Szacsvey-szoboralapja javára fordítja.** — Midőn ezt teszi, vezérli a hála dicső nagyunk emléke iránt, vezérli az elismerés, midőn mint egy porszem hozzá akar járulni ahhoz, hogy első — vértanu halált halt — alkotmányos népképviselőnk szobra **mielőbb** hirdethesse városunkban, hogy nagyjaink tetteit meg tudjuk becsülni. Nagyvárad város többször adott a hazafiasságban irányt, követendő példát más városoknak s hogy Szacsvey szobrához még nem járulhatunk kegyelettel adózni a szent multakért, városunkat gáncs nem érinti; évtizedes gyűjtésünk, takarékoságunk megteremtette a Szacsvey szoboralapot. — Ez már elég tekintélyes, azonban nem elég nagy arra, hogy abból vértanunkhoz méltó emléket állíthassunk fel. Ezen alap nagyobbítására akarunk mi most ünnepélyt rendezni, de hogy tervünk anyagi sikere el ne maradjon, városunk lelkes és hazafias közönségéhez azon kérelemmel fordulunk, hogy a maga támogatásával: a hangversenyen való szíves megjelenésével minket segíteni kegyeskedjék nemes törekvésünkben. Hazafias áldozatkészségükért viszonzásul mi igyekezni fogunk szerény tehetségünkhöz mérten a nagy közönség szórakoztatására a legérdekesebb műsorról kedveskedni, a mit Székely Irén ó nagysága nagynevű művésznőnk szíves közreműködése nekünk igen megkönyvit. Hogy Nagyvárad város közönsége minél jobban értesüljön tervünkről, meghívók útján is felkerestük polgártársaink nagy részét, a kiket tisztelettel felkérünk — a jótékonycselekedés érdekében — meghívónknak minél tágabb körben való ismertetésére. Hazafias üdvözléssel, Nagyvárad, 1901. december 4. a rendező bizottság nevében **a nagyváradai jogász ifjúság elnöke.**

A hangversenyre a következő meghívót bocsátották ki:

Meghívó. A nagyvárad kir. kath. Jogakadémia polgársága **1901. december hó 9-én** a »Kereskedelmi Csarnok« nagytermében a Szacsvey-szoboralap javára felolvasással egybekötött **hangversenyt** rendez, melyre kivülczimzett urat és b. családját tisztelettel meghívja. Belépő-jegy személyenként 2 kor. **Kezdeté d. u. 5¹/₂ órákor.** Felülfizetések, tekintettel a hazafias ügyre, köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Műsor:

1. **Elnöki megnyitó.** Tartja: **Jantsovits Jenő**, ifjs. elnök.
2. **Ariák.** Zongora kísérettel énekl **Székely Irén**, a nagyvárad Szigligeti-színház művésznője.
3. **»Jogász élet.«** Ismerteti **Pongrácz Aladár**.
4. **3-e Air Varie.** Charles Dancla.
»Nem kell a szőke.« Hubay Jenőtől.
Előadja hegedűn: **Reisz József**.
Zongorán kíséri: **Személy Kálmán**.
5. **Hova lettek a piros szegfűk?** Humoreszk. Irta és felolvassa: **Hantke Emil**.
6. **»Repülj fecském.«** Czimbálon előadja: **Persz Ferencz**.

A mint látjuk, ígéretüket, hogy élvezetes és magas színvonalon álló műsört nyújtsanak

filléreinkért, beváltják; nincs más hátra, mint hogy a közönség is pártolja kegyeletes törekvéstüket és tömeges megjelenésével biztosítsa az anyagi sikert, a melyet városunk érdekében is óhajtottunk.

TAJÉKOZTATO.

December 8. A nőgyelet zászlószentelése.
December 9. A jogakadémiai ifjúság hangversenye a Szacsvey-szoborra a Csarnokban.
December 15. Városcopyák választása.
December 18. Meggygyűlés.
Február 8. Katolikus kör bálja.

* A főszentelt püspökök prekonizációja.

A minden esztendőben november 29-én tartott konzisztórium az idén elmaradt. Ennek következtében az új felszentelt püspökök prekonizációja is halasztást szenvedett. A konzisztórium összehívásának ideje még nincs megállapítva. Így tehát nincs kizárva, hogy az új püspököket, köztük **Radnai Farkas** segéd-püspököt is a pápa bréve útján prekonizálja.

* **Közigazgatási ülés.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága ma, csütörtökön délután 3 órákor tartja rendes havi ülését.

* **A király szőlője.** Egy időre elhagyta a mi tejjel-mézrel folyó országunkat Bacchus, a vidám szüret istene. Inyes faunjai, szatirjai hiába néztek a csipkés szőlőlevél alá, arany-sárga vagy rubintos gerezek helyett csak a filoxera fakó pusztítását láthatták. Sivár volt a hegyalja, hol a világ leghíresebb bora, a tokaji terem, kopárak voltak a híres érmellék vidéki hegyoldalak, pusztulás volt mindenfelé, honnan eddig a gyöngyöző a nedű került az asztalra. Néhány év aztán azzal telt el, hogy orvosságot adtak a beteg hegyeknek, megoperálták őket, a szőlődoktorok elevenebb tagokat oltottak beléjük és a betegek kezdenek már lábadozni. Az idei szüret már eléggé szép eredménnyel járt. A szőlősgazdák örömeiből a legelső magyar ember is kivette a részét. A király tarcsali szőlőjében, mely a Hegyalján van, az idén összesen kettő híján hétszáz hordó bort és harminczkét hordó aszút szüreteltek. Mindegyik hordó száznegyvenöt literes.

* **Esküdtétel.** **Dr. Becher Áron**, a nagyszalontai vörös kereszt kórház igazgató főorvosa hivatalos a esküt **Szunyogh Péter** alispán kezeibe letette s állását már elfoglalta.

* **A kisjenői vadászatok.** József kir. herceg és vadásztársasága hétfőn a facseti erdőben tartott stráf-vadászatot, a melynek eredménye 739 nyul, 2 őz, 43 fogoly és 4 vegyes vad volt. Kedden a gyarmati erdőben folyt a vadászat vaddisznókra: tegnap, szerdán pedig az ágyai erdőben. A fenséges vendégek szombaton este nyolcz óra 15 perczkor, külön vohattal utaztak el Kétegyháza felé. A mostani vadászatok alkalmából érdekes adatokat jegyeztek föl az uradalomról. A kisjenői 40.000 holdas uradalomnak mindenkor ünnepe a vadászat szezonja. A szép birtokot József Nádor 1818-ban vette át és halála után tőle örökölte István kir. herceg, a ki 1864-ben adta át József kir. hercegnek. Az első vadászatot az uradalmon 1873-ban rendezték és azóta a legpontosabb följegyzések szólnak a vadászatok eredményéről.

* **Eltűnt ifju.** Tóth Imre nagyszalontai lakos Lajos fia pár héttel ezelőtt eltávozott családjától s azóta nem tudják hol van. Mikor eltávozott s valószínűleg Nagyváradra jött, 20 korona volt nála s ezért szülei attól féltek, hogy valami szerencsétlenség érte. Alacsony termetű, 16 éves, a bal szeme kissé kancsal.

* **A megye nagy napja.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága szerdán, december hó 18-án délelőtt kezdi meg téli közgyűlését. Különösebb ügyek nem kerülnek tárgyalás alá, de oly sok ügy vár ez alkalommal elintézésre, amennyi már régen nem lett egy-egy megyegyűlésre kitzúve. Így legalább két napig eltart a törvényhatóság tanácskozása.

* **Foltényi Vilmosné meghalt.** A magyar színészet egyik uttörőjének, Nagyváradi közönsége egykori kedvencének: **Foltényi Vilmosné** elhunytáról értesülünk Debreczenből. Még mint gyermek-leány lépett a színpadra, amelyen ötven évig ragyogtatta művészetét. A nagyváradi színészet fénykorában, a debreczen-nagyváradi szintársulat idejében, továbbá Bogyó és Mándoky igazgatása alatt évtizedekig egyik legkiválóbb művésze volt a színpadnak, férjével, Foltényi Vilmossal. Tíz év előtt, fél-százados, sikerekben s diadalokban gazdag színész mult után visszavonult a színészetől s azóta Debreczenben lakott. Ma csütörtökön délután temetik. Béke és áldás emlékéit!

* **Aranyprobás rézkarperecz.** Több fővárosi lap rejtélyes ékszerhamisítást újságol. Egy vidéki uriember aranykarpereczet vásárolt Budapesten egy igen jóhírű belvárosi ékszerésztől **Paar** Jánostól és néhány hónappal később kiderült, hogy a karperecz, a melyen pontosan rajta van a törvényes fémjelzés, nem arany, hanem réz. A vevő az esetet bűnvádi följelentés formájában bejelentette a rendőrségen, amely megindította ugyan már a vizsgálatot, de eddig nem derítette ki, hogy ki követte el a hamisítást. Az ékszerész-e, vagy az ékszergyáros-e, aki — az ékszerész védekezése szerint — a karpereczet gyártotta.

* **Akik a Corvinákat hazahozták.** A főváros közönsége még ma is szeretettel emlékezik azokra az egyetemi ifjakra, akik huszonöt esztendővel ezelőtt a török-szerb háboru idején a török-magyar barátság melegét élesztették nálunk. Az ifjak hatvantagu bizottsága vitte el akkor Abdul-Kerim pasának, a győztes török vezérnek a díszkardot s néhány hónappal később maga a szultán azzal hálálta meg a magyar ifjak és a magyar közvélemény szimpatiaját, hogy visszavolta a nemzetnek a Corvinákat, azokat a drága könyveket, melyek a mohácsi vész után szintén a törökök birtokába kerültek. A hatvantagu bizottság több tagja már meghalt, élemedett férfiak az élők, akik közül ma tizenketten egybegyűltek a képviselőház egyik termében, hogy találkozássra hívjanak föl mindenkit, aki akkor oly szép példát mutatott minden idők ifjuságának, melyik az a tér, a melyen az egyetemi polgárság a tanulószobáján kívül is, az egész magyar közvélemény rokonszenvére számíthat. A mai tanácskozásban Székely György, Visontai Soma, Kállay Leopold, Barabás Béla, Buzáth Ferencz, Lukács Gyula képviselők, Ragályi Lajos volt képviselő, Mikó Arpád volt főispán, Budinszky Ernő, Szüts Gyula, Pásztélyi Jenő, Seffer László hírlapíró vettek részt s megbeszélték a jubileárius találkozót, amelyre 1902. február 4-dikét tűzték ki.

* **A katonaság kifogása.** Az új házszámolásnál a nagyváradi várban megszámozták az egyes kantonokat, a város tulajdonában levő sárga korcsmát s a tulajdonképeni katonai lakot, amely a belső udvarokat körül fogja. A várparancsnokság azonban kifogásolja, hogy a lakotként szolgáló épületre is kitétték az 5-ös számot. Hivatkoznak arra, hogy ez kincstári épület s így nem esik számozás alá s kéri a számtábla eltávolítását.

* **Üdvös vadász-regula.** Sopronmegyében több keresztény urakból álló vadásztársaság elhatározta, hogy vasár- és ünnepnapokon a dél-előtti istentisztelet bevégezése előtt vadászatra nem indulnak, hogy a hívő népet ne botránkoztatassák. Bárcsak a nemes példának a mi vidékünkön is minél több követője lenne.

* **Rablógyilkos subanczok.** Vakmerő rablógyilkossági eset tartja izgalomban Ohegy község lakosait. Vasárnap este Travnik Vincze és Schmik István ohegyi legények mulatni akartak, de pénzüket nem volt. Ugy okoskodtak tevéát, hogy felnyitják a Herschel Salamon boltajtáját s a puldőkókból kiveszik a pénzt. Addig vártak, míg Herscheléknél a lámpát eloltották s azután az utcára nyíló boltablakot benyomták és azon bebujtak. Tervük eddig sikerült is, a mint azonban a pénztartó fiókot fészegették, a fiók leszakadt, a mi nagy zajt idézett elő. A két betörő nem törődve a zajjal, a kiszóródott pénzt kapkodták fel, miközben a zajra felébredt Herschel váratlanul benyitott a boltba. A két meglepett legény ekkor menekülni akart, de Herschel utját állotta, mire Travnik felkapott egy kést s azzal fejbeütötte Herschelt, a ki az ütés következtében elbukott. Ekkor a két merénylő lefogta az áldozatot s több hatalmas csapást mért rá. Ezután a belülről felnyitott ajtón át elmenekültek. Herschel felesége a lármára szintén kifutott, de csak férjét találta már a boltban, a ki nagy vértócsában, eszméletlenül feküdt. Az előhívott községi orvos kimosta Herschel sebeit, mire magához tért s megnevezte a gyilkosokat. Daczára a gyors orvosi segélynek, Herschel még azon éjjel meghalt. A csendőrség elfogta a gyilkosokat, a kiknek a ruhájuk tele volt vérfoltokkal s bekísérték a járásbírószáki fogházba. A meggyilkolt kereskedő családja iránt általános a részvét.

* **Arad város pénzkezelésének reformja.** Az Arad városi pénzkezelés reformja ügyében radikális hangú leirat érkezett Arad városához a belügyminisztertől. A miniszter a város ama legutóbbi felterjesztésére válaszol, mely az egységes pénzkezelés és naplózás keresztülvitelére halasztást kér, kijelenti, hogy ezt az *indokolást nem fogadja el s követeli a pénzkezelés egyesítését. Ennek most már eleget kell tenni és már a jövő héten eltűnnek a város főpénztárából a skatulyák,* a pénzt egységesen fogják kezelni. Természetesen csak részletes lesz a reform, a naplózás és a takarékos betétek kezelése a régiben marad. Már 1898. június hónapja óta, mikor Krivány sikasztásai napfényre derültek, tart a készülődés a reformhoz. Urbányi Béla főpénztáros, akkor még ellenőr kezdeményezésére a főpénztári ellenőrök aláírásával a közgyűlés elé kérelem készült, amelyben a régi rendszer megváltoztatását sürgették. A főszámvevő és főpénztárnok Győrbe küldetett, hogy a pénzkezelés egyszerűsítését tanulmányozzák. Visszajöttek régen elő is terjesztették tapasztalataikat s még sem történt semmi. Az időközben alkalmatlankodó minisztert azzal akarták kielégíteni, hogy a reform folyamatban van. A miniszter azonban nem elégedett meg ezzel, minek jele, hogy most halasztást nem tűrő módon elrendelte a városi pénzkezelés egyesítését.

* **Dinamitmerénylet.** Borzasztó dörgés riasztotta fel vasárnap éjjel Szekeus község lakosait. Dinamitrobbanás történt, amely két embert megölt. A megejtett nyomozás alapján jelentik, hogy a merényletet Verescu Avram szkeusi lakos követte el. Verescut pár héttel ezelőtt elhagyta a felesége és Mojsze Gligorral lépett vadházasságra. Verescu hívta vissza a feleségét, de ez hallani sem akart a hites uráról s ezért Verescu elhatározta, hogy bosszút áll az asszonyon és csábitóján. Verescu a bogsáni bányában dolgozott a honnan dinamitot lopott. Vasárnap éjjel nagymennyiségű dinamittöltényt összekötözött rájuk erősítve a gyújtószinórt s az ablakon keresztül bedobta a Mojsze Gligor szobájába. A sötétben Mojsze nem tudta, hogy mit dobta be, ő is, meg az asszony is leugráltak az ágyból, ekkor azonban a kívülről meggyújtott gyújtószinórtól a dinamit felrobbant, Mojszét és az asszonyt darabokra szaggatta, a házat pedig romba döntötte. A csendőrség rögtön

Verescut fogta granuba és keresésére indultak. Meg is találták a padláson holttan. A merénylet elkövetése után felakasztotta magát.

EGYESÜLETEK.

A Kath. Kör gyűlése.

A helybeli Kath. Kör tegnap tartotta decemberhavi választmányi ülését.

Jelen voltak: **Palotay** László elnök, Dús László alelnök, Bereczky Géza, Kelemen Kálmán, Frankó Endre, Csobánczy Lajos, Balázsovich Rezső, Weidlich István, dr. Némethy Gyula, Csatáry István, id. Jellinek Ferencz, Szüts István, Gábrily Lajos, Tóth Márton, Milibák József, Kádár János, Gram Sylveszter, Stark Gyula, Pekanovits Imre vál. tagok és dr. Imrik Gusztáv, titkár.

Palotay László elnök jelentést tett az országos kath. nagygyűlésről, mely november első napjain volt megtartva a fővárosban 4—5000 főnyi katolikus hívő jelenlétében. A mi körünk tagjai közül is többen részt vettek, sőt előadást is tartottak.

Majd a titkár referált a kath. egyleti élet egyik vezérférfinak, **Gyürky** Ödönnek negyedszázados jubileumáról.

Egyleti belügyek elintézésére kerülén a sor, tekintettel arra, hogy a folyó év végén letelik a választmány és a tisztikar megbízatása: a januári közgyűlésen megy végbe a tisztújítás. Ezt megelőzőleg január 8-án tart ülést a választmány, melyen a tisztújítást előkészíti.

A könyvtárnoki jelentés után új tagokul felvétettek: **Bátori** Ferencz, kereskedelmi iskolai tanár és **Juricskay** Béla posta-távirda tiszt.

Igazságszolgáltatás.

Egy örökség utójátéka.

Nagy feltűnést keltett pár év előtt egy örökségi pör, mely egyrészt a bécsi fiáncz-prokuratura, másrészt **Ocsovszky** Oszkár Aurél komárommegyei földbirtokos közt folyt. Pör tárgyát az utóbbinak atyja, **Ocsovszky** János volt budapesti kereskedő után maradt hagyaték képezte. **Ocsovszky** nagy vagyont szerzett s aztán Bécsbe költözött, hogy ott töltsé élete utolsó éveit. Mikor az öreg ur meghalt, körülbelül egy milliót kitevő vagyonáról, mely két komárommegyei birtokból és bécsi házból állott, végrendeletet készített.

A testamentum úgy szölt, hogy **Ocsovszky** János a vagyonát csak az esetben hagyja egyetlen fiára, **Ocsovszky** Oszkár, — a kit szellemi tekintetben nem tartott teljesen normálisnak, — ha magát gondnokság alá helyezteti. Attól tartott ugyanis az elhalt, hogy fia elpocskolja a vagyont. Ellenkező esetre, ha tudniillik fia vonakodnék a gondnokságtól, úgy intézkedett a végrendelet, hogy a fiu csupán »kötel-s részt« kapjon, a vagyon többi részéből pedig »elagott kereskedők részére egy menház lesz építendő« — Bécsben.

A mint az örökség átvételére került a sor, **Ocsovszky** Oszkár — nem akarván gondnokság alá helyeztetni — elhatározta, hogy pörbe száll a jótékony alapítvány tekintetében s azt meg is indította az alapítványt képviselő osztrák jogügyi igazgatóság, az ugynevezett fiáncz-prokuratura ellen. A pör vitelével dr. H. S. fővárosi ügyvédet bizta meg, aki magának nagyobb honoráriumot kötött. Kapott is rögtön **Ocsovszky**tól 15.000 forintnyi váltót.

A pört **Ocsovszky** nem sok szerencsével vitte, de amikor elvesztette az első fórumon, a bécsiek följánlottak neki egyezségi úton 200.000 forintot. Ezt ellenérvén dr. H., a pörösökded tovább folyt, ám ismét csak eredménytelenül. Ekkor létrejött aztán az egyezség. **Ocsovszky** 90.000 forintot kapott atyja

egész hagyatékából, illetőleg az ily összeget érő cserhádi-birtokot írták a nevére s vette a tulajdonába.

Mig a dolog idáig jutott, évek multak el és dr. H. S.-et időközben királyi közjegyzővé nevezték ki vidékre. A volt ügyvédet, mikor már a vidéken lakott, fölkereste egyszer Ocsovszky és dr. H. S. kérte ez alkalommal, hogy adjon a régi váltók helyett újakat. Okul erre azt hozta fel, hogy azóta a koronaértéket hozták be, a régi váltót pedig tizenötezer forintról állították ki. Ocsovszky át is adott 30.000 koronányi új váltót, anélkül azonban, hogy régi elfogadványait vissza kapta volna. Azzal a kifogással ütötte el dr. H. S. a dolgot, hogy a váltók nincsenek most kéznél, de majd elküldi azokat Cserhátra, a hol Ocsovszky lakik.

Am Ocsovszky nemcsak hogy máig sem látta a váltóit, de más meglepetés is érte. A vidéki közjegyző, dr. H. ugyanis bepörölte az annak idején folyt pör »költiségei« címén 50.000 forintra, a mellett, hogy váltóbeli követeléseit szintén betábláztatta a cserhádi ingatlanra. Látna ez eljárást, Ocsovszky sem maradt télen, ügyvédhez fordult és nevében dr. Oláh Dezső budapesti ügyvéd följelentette dr. H. közjegyzőt közokirathamisítás miatt a komáromi törvényszék előtt. A följelentés következtében, miután elrendelték a bűnvizsgálatot, a szegedi közjegyzői kamara dr. H.-t felfüggesztette állásától is.

A vizsgálóbíró végzése ellen dr. H. felbevezet s most a törvényszék megsemmisítette a határozatot, egyben pedig a kir. ügyészséget új indítvány tételére utasította.

IRODALOM.

Megjelent és beküldetett: a **Kátékérdés problémái** és egy kis helyreigazítás a képes elemi katekizmus bírálatát illetőleg. A fűdő tanhatóságok és szakavatott hitelemzők szíves figyelmébe ajánlja: Fonyó Pál, Budapest, 1901. Rózsa Kálmán és neje könyvnyomdája. Ara 60 fillér. A mű első része azon feladatokat és nehézségeket ismerteti, melyek kátéink átdolgozásánál figyelembe veendőek. Második része a képes elemi katekizmus apológiája egyes lapok ismertetésével szemben, a hol szerző tételtől tételre beigazolni törekszik a képes elemi katekizmusnak előnyeit és használhatóságát a mai tanfokozatokra és iskolai viszonyokra való hivatkozással. Ajánljuk aszakkérfiak szíves figyelmébe.

Az Örökimádás II. évfolyamának november havi füzeté megjelent. A jelen füzet a következő jeles dolgozatokat tartalmazza: Gróf Mailáth Gusztáv Károly megnyitó beszéde az eucharisztikus kongresszuson. — Az Oltárszentség szent hagyomány. — Ador te... — Az Örökimádás templomáról. — Az Oltárszentség irodalma. — Az egyházi kellékek anyagáról és alakjáról. — A szent miséáldozat, papi zsolozsma és a liturgikus ének. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltárszentségről. — Irodalom. — Hirdetések.

A Magyar Könyvtárnak most jelent meg novemberi sorozata, újabb érdekes és becses füzetekkel gyarapítva e Radó Antal szerkesztette kiváló vállalatot. A 260—261. szám Jókai Mór: Az új föld-sur című regényét teszi hozzáférhetővé olcsó iskolai kiadásban. A kettős számot Zlinszky Aladár szerkesztette s látta el igen jeles bevezetéssel és jegyzetekkel. Rendkívül érdekes füzet a 259. szám, Galeotto Marzio híres könyve Mátyas király találós bölcs és tréfás mondásairól és cselekedeteiről, a melyet Császár Mihály fordított, tősgyökeres, zamatos magyarsággal. Bevezetése és jegyzetei teljesen megvilágítják és érthetővé teszik Mátyas korabeli művelődésünk történelmének ez egyik legjelentősebb forrás-munkáját. A 262. szám egy füzet Lenau-költemény Feleki Sándor kiváló fordításában s ki a magyar vérű nagy német poéta legszebb verseinek ez átültetésével igen derék és díszes munkát végzett, hiven az eredetihez és igazán költői módon szólaltatva meg

Lenaut. A 257—258. szám Brioux szenzációs színművének A Vörös talárnak színes, magyaros fordítása, mely Lándor Tivadar tollát dicséri. — A Magyar Könyvtár teljes jegyzéke minden könyvkereskedésben ingyen kapható. Egyes számok, valamint az eddig megjelent számok egyszerre részlelfizetésre megrendelhetők Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedésében, Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

SZINHAZ

HETI MŰSOR.

Csütörtök: Doktor Klausz.

Péntek: Szivem (először.)

Szombat: Szivem!

Vasárnap:) d. u. Boszorkányvár.
) este Ocskay brigadéros.

Suhancz. Kevesen hallgatták tegnap este a Suhancznak ismert kedves dallamait. A szép muzsikájú operett czimszerepét **Amon Margit** a töle megszokott ügyességgel játszotta. Néhány énekszámát megismételték: **Lányi Edit** (Eliz) játéka hideg, érzésküli volt, énekelni is jobban szokott máskor. **Moren tábornok** szerepében **Pintér Imre** kitűnő volt; **Bérczi Gyula** — némi tulzásoktól eltekintve, — továbbá **Székely Anna** és **Füredi Jók** voltak.

A rendezést illetőleg érthetetlen, hogy miért diszitenek egy szobát annyi féle színű függönnyel, a hány ablak és ajtó van rajta. (m.)

Szivem! Holnap, pénteken lesz a »Szivem!« nagy érdeklődéssel várt bemutató előadása. Szombaton megismétlik a darab előadását.

Doktor Klausz. És nem Krausz, minek a szedőszekrények állandóan és következetesen makacs kis ördöge megtette.

A »Doktor Klausz« tehát, ez a mulatságos érdekes vígjáték ma este kerül színre. A darab főbb szerepeit **Somogyiné**, **E. Kovács Mariska**, **Szohner Olga**, **Erdélyi**, **Krasznay**, **Bognár**, **Bérczi** és **Deési** játszzák.

»**Carmen.**« Bizet örök szép zenéjü dal-művéből már megkezdte a zongora próbákat **Váradi Aladár** karmester.

A »**Bibliás ember**« világhírű operát ujtja fel az igazgatóság legközelebb. A darabban, melyet **Müller Ottó** tanít be, részt vesznek **Székely Irén**, **Székely Anna**, **Pintér Imre**, **Perényi József**, **Nyárai Antal**, **Füredi József**.

Nyárai Antal meggyógyult. **Nyárai Antal**, a színház kiváló szívesze, kinek betegsége némi nehézségeket okozott a műsor összeállításánál, mint értesülünk, egészen jobban van s néhány nap mulva színpadon látja viszont a nagyváradi közönség.

A **bolond.** **Rákosi Jenő** és **Szabados** nagy stílu énekes darabjának a »**Bolond**«-nak premiérjére készül nagy ambícióval most a társulat énekes személyzete. A kivételes komoly, drámai hatású, gyönyörű muzsikájú darab főbb szerepeit **Székely Irén**, **Lányi Edith**, **Székely Anna**, **Kulinyi Mariska**, **Pintér Imre**, **Hunfi Imre** stb. játszzák.

Balla Kálmán társulata, mint Győr-ből értesülünk, ott általános kedveltségnek örvend. A mi ismerőseink közül első sorban természetesen **Ballát** dicsérik ott is; éppen úgy megszerették pompás játékaért, mint nálunk. Unneplik a primadonnát, **Balláné Csik Irént** is, s azonfelül általában szép jövőt jósolnak egy nagyváradi fiatal embernek, **Rogoz**

Imrének. Lassankint mindig nagyobb szerepeket játszik s a kritika teljesen meg van elégedve haladásával.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 69.

Idénybérlet 67.

Nagyváradon, csütörtökön, 1901. decz. 5-én

Doktor Klausz.

Vígjáték

S Z E M E L Y E K :

Grissinger Lipót ékszerárus — Bognár János
Julis, leánya — — — — — E. Kovács M.
Boden Miksa — — — — — Dési Alfréd
Doktor Klausz Ferdinánd — Krasznay Andor
Mari, neje — — — — — Somogyiné
Emma, leányuk — — — — — Szohner Olga
Grester Pál, tollnok — — — Erdélyi Miklós
Marianna, gazdasszony — — — Benkő Jolán

HELYARAK. Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr., Tánlászék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vásár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap pénteken, decz. 6-án

S Z I V E M !

Vígjáték.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Írta: **Sienkiewicz Henrik.** — Fordította: **Kolosváryné-Korányi Ilona.**

Mit adott volna most azért, hogy a kedves vonásokra visszavarázsolja az elbájoló vidámságot a melyet azok Krzemienben visszatükröztek, az érdeklődést, a melylyel minden szavát hallgatta, s az ajkain függő édes tekintet kérdő kifejezését! Egy egész világot, lelke üdvösségét odaígérte volna, hogy cserébe visszanyerje az eltűnt barátságos bensőséget! De nem tudta, mit tegyen, hogyan cselekedjék, hogy elérje vágyának teljesülését. Az aggodalmaskodó tévovázás még jobban zavarba ejtette s elvette minden bátorságát. Végre őszinte természete az egyenes utra terelte.

— Kisasszony, — szólt hirtelen, — tudom, hogy mennyire ragaszkodott őseinek birtokához, s tudom, hogy részben én is oka voltam annak, hogy onnan eltávozott. Engedje meg, hogy nyíltan bevalljam önnek, hogy ez a tudat fáj, s hogy megbántam tetteimet. Még azzal sem védekezhetem, hogy muló ideges fölgerjedésben cselekedtem. Nem, megfontolt tervnek engedelmeskedtem. S ez a terv okatlan volt és bűnös. Annál nagyobb vétkem, a melynek megbocsátásáért esedezem.

Az utolsó szavaknál fölállt. Arcza égett. Szemeiből a meggyőződés őszintesége szikrazott. De, sajnos szavai nem találtak visszahangra Mária lelkében. Polanieczki nem ismerte eléggé a nőket, hogy megértse, hogy ítéleteiket mindig alárendelik a benyomásoknak, legyenek azok bár a muló pillanat szülöttjei. Hűhámozó kedély hangulatuk változó világításánál értéktelen érznek vagy szinaranyinak látszik egy s ugyanazon tárgy, ugyanegy cselekedetet jónak vagy rossznak vélnék, s igaznak vagy valótlanak tűnhetik föl előttük minden. Az az ember, a ki a nőben ellenszenvet kelt, nem számíthat kegyelemre, Könyörtelenül tagadásba vonják erőnyeit, jó tulajdonait, s nem hisznek

sem őszinteségben, sem műveltségében, nem lelkének magasabb röptében, sem szívének becsületes igazságszeretében.

Maszkó látogatása óta s mióta eladták Krzemient, Mária haragot táplált Polanieczki iránt. Szavai kellemetlenül hatottak reá. Minő férfi az, a ki ma bűnösnek és oktalannak nevezzi tettét, a melyet tegnap még jónak és szükségesnek vélt! Minden emléke, családása, bánata keserűséggé változott, a mely újra fölszakgatta, mardosó kinnal elmérgesítette szívének vérző sebéit. Ugy tetszett neki, mintha Polanieczki készakarva gyötörné őt.

Es Stas reáügesztett tekintettel várt az ítéletre. Minő szó hangzik majd ajkairól! Meg fog-e bocsátani, nyujt-e barátkozat, megéri-e, hogy mindkettőjük sorsa dől el ebben az egy pillanatban?

A leány arcza komorrá vált. A harag és méltatlankodás szigorú kifejezése tilt vonásain.

— Nyugodjék meg, — szólalt meg végre. — Apa nagyon megvan elégedve a dolgok illető fordulataival s azon viszonyokkal, a mely Maszkó ur és közöttünk szövődött.

Ezen szavak után fölállt, mintegy jelezve, hogy a kellemetlen látogató távozását kívánja. De Stas halálra sebezve, csalódottan, azzal a fájó érzéssel, hogy félreértették, hogy nyíltságaért megvetik, néhány pillanatig késedelmeskedett még. Leke telve volt méltatlankodással, haragos keservvel.

— Ha így állnak a dolgok, — fakadt ki végre, — nincs mit kívánnom.

— Igaz is, — szólott Piawiczki, — neked köszönhetjük, hogy nyélbe ütöttük ezt a kintünő üzletet.

Polanieczki köszönt s távozott. Kalapját mélyen szeméire huzta s haragos fölindulásában, káromló szavakkal rohant le a lépcsőn.

— Ezer menydörgős menykő! Ezekhez sem teszem be többé a lábamat!

Erezte, hogy ha most hazamegy, megöli a méreg. Ismeretlen irányban, nem törődve, hova — merre, haladt utcáról-utczára. Azt vélte, hogy gyűlöli Máriát s gondolatai szüntelen vele foglalkoztak mégis. Ha hidegvérrel gondolkozik, mihamarább tisztán állott volna előtte a tény, hogy a leányt látni, hangját hallani, elég volt arra, hogy fölzavarja egész lényét. Végre újra szemtől-szemben állt vele s párhuzamot vonhatott közte és azon kép között, a mely szívének rejtekébe vésődött. S a való mennyivel tökéletesebb, mennyivel elbájolóbb a képzeletnél!

De minő gyarló az ember! Mikor meggyőződött arról, hogy Piawiczka kisasszony, a helyett, hogy fölényét elismerné, kicsinyléssel tekint reá, a megvetés, a melyet szeméből kiolvasott, elég volt arra, hogy növelje a leány becsét, hogy fokozza, nagygyá, hatalmassá változtassa vágyát. Fejében örült táncot jártak a gondolatok. Ellentmondásokba keveredett s végre oly zavartnak érezte magát, hogy maga sem tudta, mit óhajt voltaképpen.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

A búr háboru.

London, decz. 4. A fokvárosi főparancsnoknak november 28-iki jelentésére vonatkozólag, a mely szerint Fouché búr parancsnok két fogságba esett angol katonát lelövetett, a hadügyminisztérium tegnap Fokvárosból a következő hivatalos táviratot kapta: Fouché levélben kijelentette, hogy a Connaught-Ranger ezrednek két emberét agyonlőtték, de nem igaz, hogy elfogták és azután lőtték agyon. — A hadügyminisztérium titkára erre a következő táviratot küldte a fokvárosi főparancsnoknak: Figyelmeztesse a Connaught-Rangerek parancsnokló tisztjét, hogy nagyobb gondot fordítson jelentéseire és a búrok rossz bánás-

módjáról szóló állításokat, ha teljesen be nem bizonyulnak, utólag rója meg. (M. T. I.)

Pretória, decz. 2. Botha a búr kormány tagjaival és 1800 emberrel Klipstafelben (a Chrissi-tó mellett) van. Búr foglyok azt beszélnek, hogy Botha tovább akar harcolni, de emberei ellenzik a harc folytatását. (M. T. I.)

Tüntető diákok.

Madrid, decz. 3. Ma az újszülött herceg keresztelője alkalmából zárva volt az egyetem. A diákok a palota környékén zajosan tüntettek, a Marseillaisét énekelték és gunyolták a csertai grófit. (M. T. I.)

Betörő cigányok.

Békés-Gyula, decz. 4. (Saját tud. távir.) Tegnap éjjel Berger Izrael üzletébe tolvaj cigány karaván tört be. Az üzletből minden elvihetett magokkal vittek s távozások alkalmával a helyiséget felgyújtották. A család alig tudott menekülni a tűzveszedelemtől. Az üldözésre kirendelt csendőrök a kisjenői erdőben ma délben az egész karavánt elfogták.

Szerencsétlenség egy színelőadás alatt.

Páris, december 4. A Theatre Varietésben tegnap egy revue előadása alatt leszkadt egy lépcső, a mely a színpadon a nagy opera lépcsőjét ábrázolta. Néhány ember, köztük Lasouche komikus és Alongen Emilia színésznő lezuhant. (M. T. I.)

Mac Kinley tisztelete.

Washington, decz. 3. A képviselőház és a szenátus elhatározta, hogy bizottságot küld ki, a melynek javaslatokat kell tennie Mac Kinley emlékének megünneplésére nézve. Azután mind a két ház elnapolta üléseit Mac Kinley emlékének tiszteletére. (M. T. I.)

Leszavazott pénzügyminiszter.

Madrid, decz. 3. A kamara ma azt az indítványt tárgyalta, a mely rosszalást fejez ki a pénzügyminiszternek azért, mert elrendelte, hogy a vámokat aranyban kell fizetni. Az in-

ditványt a kamara 103 szavazattal 63 ellenében elvetette. A szavazás eredménye daczára azt hiszik, hogy a miniszterium állása nagyon megrendült, mert sok kormánypárti képviselő nem vett részt a szavazásban, köztük Canalejas és Puigcerver, a kik a miniszter rendelete ellen foglaltak állást. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsdé jelentése.

— A Tiszántúli eredeti távirata. —

Határirók.

Budapest, decz. 4.

Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.30
Tengeri	5.14
Rozs okt	6.69
Zab apr.	6.98
Káposzta, repce, szőlő	—

Értéktőzsdé.

Budapest, decz. 4.

Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Allianvassut	624.50
Rimaurányi	416.—
Magyar jelzálog	488.—
Saloótariani	—
Waron-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. decz. 4-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118.50
Magyar koronajárdék	94.50
Magyar vasuti kölcson aranyban 4,1/2%	121.25
Magyarvasuti kölcson ezüstben 2,1/2%	100.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-bóli	118.75
Magyar föltehermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérési jog megváltási kötvény	99.95
Horvát-szlavónföldtehermentési kötvény	98.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcson	174.50
Tiszszabályozás s szeredi sorsjegyek kölcson	146.—
Osztrák járdék papírban	98.50
Osztrák járdék ezüstben	89.50
Osztrák járdék aranyban	118.90
Osztrák korona járdék	95.75
Osztrák államsorsjegyek	140.50
Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbank részvény	663.—
Osztrák hitelintézet részvény	649.—
Párisi vista	95.20
20 frankos arany (Napoleon'sor)	19.00
Németbirodalmi márka	117.15
London vista	239.85
20 márkás arany	98.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Most lehet legolcsóbban
női és férfi fehérneműt, vásznat és asztalneműt
beszerezni!

Menyasszonyi kelengyék!

Teljes végeladás!

Kunz József és társa czég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1901. évi október 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Kolozsvár—agyvárad—Budapest.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.								
Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.	V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.				
Budapest ind.	6 50	8 30	2	5 45	9 15		Kolozsvár ind.	5 23	7	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08	
Rákos >	7 02	8 51	2 13	6 06	9 28		Jegenye >		7 59	1 14	7 16		Debreczen >	5 10	2 56	6 46	11 44	3 56	7 41	
Ujszász >	8 28	10 59	3 36	8 40	10 56		B.-Hunyad >		6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	Érmihályfalva érk.	6 36	3 57	7 29	1	4 58	9 13
Szolnok >	9 07	11 31	3 59	9 27	11 19		Csucsá >	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Szajol >	9 21	11 50	4 12	9 46	11 33		Rév >	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34	Érmihályfalva ind. 6 17 11 17 3 14 5 27 9 14 8 02						
P.-Ladány >	10 43	2	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd >	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48	Debreczen > 7 32 12 36 4 16 8 10 10 27 9 01						
Báránd >		2 12		12 07		5 11	Mező-Telegd >	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01	P.-Ladány érk. 1 28 1 45 5 03 9 43 11 28 9 48						
Sáp >		2 27	5 48	12 24		5 32	F.-Vásárhely >	6 49		11 01		10 27		Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.						
B.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	5 58	Várad-Velence >	7 02	8 32	11 10		10 37	2 25	Vértés.						
M.-Peterd >		3		1		6 15	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31	Nagy-Léta						
M.-Keresztes >		3 12		1 14		6 31	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38	V. v.						
Bors >		3 25		1 28		6 50	Püspöki >	2 36	8 52	11 47		11 14		V. v.						
Püspöki >	11 48	3 32		1 36		7 02	Bors >	2 47		11 54		11 22		V. v.						
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztes >	3 12		12 05		11 37		V. v.						
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Peterd >	3 30		12 17		11 50		V. v.						
V.-Velence >		4 05		2 30	2 25	12 32	B.-Ujfalu >	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18	V. v.						
F.-Vásárhely >		4 16		2 41		12 45	Sáp >	4 39	9 38	12 47		12 25		V. v.						
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	1 12	Báránd >	5 01		1 01		12 41		V. v.						
Élesd >	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04	1 37	P.-Ladány >	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03	V. v.						
Rév >	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	2 10	Szajol >		11 21	3 08	6 59	3 04	5 19	V. v.						
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	3 49	Szolnok >		11 44	3 35	7 32	3 37	5 39	V. v.						
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Ujszász >		12 03	3 58	7 50	4 05	5 58	V. v.						
Jegenye >	3 15	7 49	9 33	6 01		5 34	Rákos >		1 37	6 03	9 28	6 52	7 38	V. v.						
Kolozsvár érk.	3 50	8 23	10 08	6 59	5 55	7 04	Budapest érk.		1 50	6 20	9 40	7 10	7 50	V. v.						